

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 19555/2022
17.05.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац, председника већа, Иване Рађеновић и Владиславе Милићевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., Општина ..., чији је пуномоћник Милош Чекић, адвокат из ..., против туженог ББ из ..., Општина ..., чији је пуномоћник Раде Вујчић, адвокат из ..., ради повраћаја зајма, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1368/22 од 26.07.2022. године, у седници одржаној 17.05.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1368/22 од 26.07.2022. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Крушевцу П 17/21 од 13.12.2021. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев и обавезан је тужени да тужиоцу по основу повраћаја зајма исплати 24.000 евра са каматом од 26.02.2009. године, као дана падања у доцњу, до 24.12.2012. године по каматној стопи коју на та средства плаћа Европска централна банка, а од 25.12.2012. године до исплате по Закону о затезној камати, и износ од 37.000 швајцарских франака са каматом у висини домицилне камате од 26.02.2009. године, као дана падања у доцњу, до 24.12.2012. године, а од 25.12.2012. године до исплате по Закону о затезној камати, све ово у динарској противвредности по средњем курсу Народне банке Србије на дан исплате. Ставом другим изреке, тужени је обавезан да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка од 573.800,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж 1368/22 од 26.07.2022. године, одбијена је жалба туженог и потврђена првостепена пресуда.

Против правоснажне пресуде донете у другом степену, тужени је благовремено изјавио ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Врховни суд је испитао побијану одлуку, у смислу одредбе члана 408. Закона о парничном поступку – ЗПП („Службени гласник РС“, бр. 72/11... 18/20), па је нашао да ревизија није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба ЗПП, на коју се ревизијом указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је против туженог поднео тужбу (22.06.2016. године) ради повраћаја зајма и то: износа од 24.000 евра и 37.000 швајцарских франака, наводећи да је тај новац позајмио туженом почетком 2009. године са роком враћања до 25.02.2009. године, о чему је сачињена признаница. Признаница садржи следећи текст: „Ја, ББ из ... узимам на позајмицу 37.700,00 SN (тридесет седам и седамсто хиљада франака) и 24.500 Е (24.500 евра) новац враћам до 25.02.2009. године, ББ 063-... 037 ...”. Тужилац је током поступка истакао да је позајмио туженом 37.000 швајцарских франака и 24.000 евра, да је већи износ на признаници уписан од стране туженог јер је тужени инсистирао да га части. Тужени није вратио тужиоцу позајмљени новац. Тужени је током поступка тврдио да му тужилац није никада позајмио новац, наводећи и да је тачно да се на признаници налази његов рукопис и да је он написао текст те садржине укључујући и бројеве свог мобилног и фиксног телефона али да је то написао „онако, интерно за кућу, да он има обичај то тако да пише и то ради када узме паре из заједничке касе, али је вероватно тужилац украо ту признаницу када он није био кући”.

Полазећи од утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су усвојили тужбени захтев правилном применом одредаба чланова 557, 559. и 562. Закона о облигационим односима (ЗОО), закључивши да постоји сагласност парничних странака о свим обавезним елементима уговора, те да из садржине приватне исправе коју је о настанку тог уговорног односа сачинила једна страна овог облигационог односа – тужени, по претходној сагласности страна уговорница, након чега је тужилац исту потписао, произилази да је закључен уговор о зајму утврђених девизних износа. Како у предвиђеном року за испуњење обавезе тужени није вратио позајмљени новац тужиоцу, нижестепени судови су туженог обавезали да тужиоцу исплати износе ближе одређене у изреци. Имајући у виду да је тужени доброг имовног стања, да је у иностранству провео доста времена радећи на пословима код послодаваца, те да је у једном тренутку и он постао власник привредног друштва чија је делатност ..., да је предузеће остваривало добит, као и да је основао фирме у Аустрији и Швајцарској, да има дугогодишње искуство у овим пословима, нижестепени судови су закључили да тужени није лице које се у тренутку настанка предметног уговора о зајму налазило у стању нужде или у тешком материјалном стању, нити је он то истицао током првостепеног поступка, наводећи такође да тужени није особа која се може окарактерисати као лице са недовољним искуством или да је лакомислен, имајући у виду његову животну доб и искуство.

По оцени Врховног суда, одлука нижестепених судова заснована је на правилној примени материјалног права.

Одредбом члана 557. ЗОО, прописано је да се уговором о зајму, зајмодавац обавезује да преда у својину зајмопримцу одређену количину новца или других заменљивих ствари, а зајмопримац се обавезује да му врати после извесног времена исту количину новца, односно исту количину ствари исте врсте и истог квалитета, док је одредбом члана 562. став 1. истог закона, прописано да је зајмодавац дужан вратити у уговореном року исту количину ствари, исте врсте и квалитета.

Сагласно наведеном, да би уговор о зајму настао потребно је да се странке сагласе о његовим битним елементима, а то се пре свега односи на сам предмет зајма и време његовог трајања. У конкретном случају утврђено је да су тужилац и тужени закључили уговор о зајму, да је тужилац предао туженом предметни износ новца, посебно имајући у виду да тужени није спорио да је он написао исправу која садржи изјаву да је узео позајмицу од 37.700 франака и 24.500 евра и да је рок враћања зајма истекао 25.02.2009. године, као и да тужени није испунио своју обавезу, односно тужиоцу није вратио позајмљени износ. По оцени Врховног суда, правилан је закључак нижестепених судова да у конкретном случају постоји сагласност парничних странака о свим обавезним елементима, те да је у питању консенсуални двострано-обавезни уговор, при том оценивши да је неспорно да је исту сачинио тужени као дужник, док је, с друге стране, исту потписао тужилац као поверилац, да је тужени сам унео износе и одредио рок доспећа своје обавезе, а по претходној сагласности страна уговорница о садржини њиховог облигационог односа, и ту исправу предао другој страни уговорници, овде тужиоцу, након чега је тужилац своју вољу за настанком и закључењем овог уговора потврдио на тај начин што је ставио свој потпис. Правилно закључујући да тужени у смислу правила о терету доказивања није доказао своје наводе да је предметну исправу сачинио за своје укућане, с обзиром на садржину исте, односно чињеницу да иста садржи изјаву дужника о износу дуга и року доспећа, као ни наводе да је тужилац предметну исправу украо из његове куће док је он био одсутан.

Такође је, по оцени Врховног суда, правилно становиште нижестепених судова да се у конкретном случају не ради о зеленашком правном послу у смислу одредбе члана 141. став 1. ЗОО, јер тужени није био у тешком материјалном положају и стању нужде, будући да из чињеничног утврђења произилази да је тужени доброг имовног стања, власник је привредног друштва, основао је фирме у Аустрији и Швајцарској, као и да има дугогодишње искуство у овим пословима, нити се тужени може легитимисати као недовољно искусан и лакомислен, с обзиром да је био упознат са свим околностима у вези закључења уговора о зајму (који је сам сачинио и својеручно потписао), што све искључује могућност да је поступао са недовољном пажњом која се у оваквом случају очекује од просечног човека.

Неосновани су наводи ревизије којима се истиче да је суд погрешно применио материјално право тако што је неправилно применио одредбу члана 371. ЗОО која прописује да потраживања застаревају за десет година, ако законом није одређен неки други рок застарелости, будући да је уговор о зајму закључен почетком 2009. године, да је рок за враћање зајма био 25.02.2009. године и да је

тужба поднета 22.06.2016. године (по подацима из списка) а не 11.06.2021. године како то тврди ревидент, па није наступила застарелост потраживања прописана цитираном одредбом.

Правилна је и одлука о трошковима поступка донета на основу чланова 153, 154. и 163. Закона о парничном поступку.

На основу изнетог, применом члана 414. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

Председник већа-судија
Звездана Лутовац, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић